

Marknadshage - ei framtid i Vestland

Ei lokalmatsatsing for auka småskalaproduksjon av grønsaker i Vestland fylke – Bondens marknad i front

Auka interesse for grønt og lokalmat

I tråd med grøntsatsinga og klimavennlig forbruk

IN-tilskot til småskala frå 2020

Statsforvaltaren i Vestland

11.05.2021

Kva er ein marknadshage?

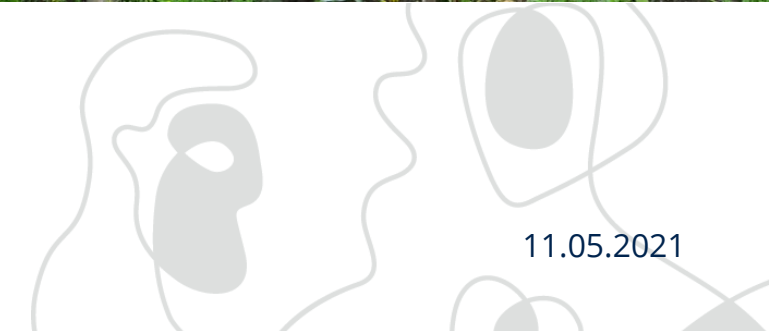
Amerikansk – Kanadisk konsept for intensive småskala grønsaksproduksjon

Norske eksempel:
Ulvik Andelslandbruk, Avdem Gardsgrønt, Markedshagen på Dokka

Stor interesse for kurs – aktive facebookgrupper;
[Markedshager i Norge](#) og [Markedshager – Vestlandet](#).

Statsforvaltaren i Vestland

11.05.2021

Kjenneteikn på ein marknadshage

Faste senger – minimal jordarbeiding – jordliv

Pløging i etablering / siloduk for vedlikehald - vekstskifte

20-30 kulturar – mangfald pga totalleverandør til kunde

Enkel mekanisering – låge investeringar

Tunnell – forlengje sesong

Vatningsanlegg

Pakke-og kjølerom

LEAN – metodar for effektivitet

Marknadsnær produksjon

REKO, Bondens Marknad, gardsbutikk, restaurantar, andelslandbruk, abonnementsordningar

Tillegg: Mikrogrønt, foredling, hausting av ville vekstar, kurs

Skreddarsydd for Vestlandet

Små teigar – godt lokalklima mange stader

Marknadsnær produksjon mogleg

Attåtnæring på etablerte bruk: forventa inntening ved drift: 200 000,-/daa og ca 30 000,- - 70 000,- i oppstartsåra.

Liten produksjon i dag – stimulering naudsynt

Vær obs på myrjord i kyststrok!

Statsforvaltaren i Vestland

11.05.2021

SAMARBEID og FRAMTID

Kommunane

Fylkene (Statsforvaltaren og Fylkeskommunen (støtte)

Nasjonalt – Bondens marknad

Internasjonalt – skandinavisk - Stadsbruk

Statsforvaltaren i Vestland

11.05.2021

Aktivitetane i Vestland fylke 2019-21

Vestlandsbondens grønsakskurv (Bondens marked): marknads-hagekurs og entreprenørskap + Rådgjeving (NLR) og Fadder/Mentor, nettverk, markvandringar, studieturar

Stadsbruk Europe –2020-22 Inkubatorprogram

HUB Norge: Statsforvalteren i Vestland + Trøndelag + Oslo og Viken OG byane : Bergen, Trondheim og Oslo

Bergens-prosjektet – jordlause og inkubatorprogram etter Malmø-modell: Lystgården på Landås, Bybonden i Bergen, Bondelaget, Bergen kommune

Modellprosjekt for andre kommunar?

Stadsbruk Europe - Inkubatorprogram

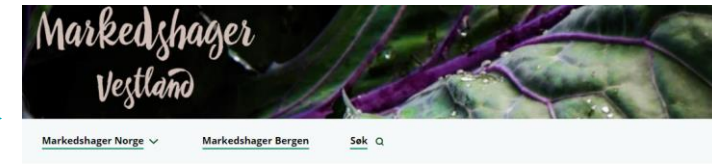
Startet i 2014 – 60 markedshager og 20 start-up bedrifter hvert år, med utgangspunkt i **kommersiell entreprenørskaps-tankegang**.

3 byer (Malmö, Göteborg and Växjö). 70 markedshager på kommunal grunn og i samarbeid med kommunene.

Modell og erfaringer systematisert og er klare for å implementeres i andre land: Stadsbruk Europe (NL,N,CH)

Fersk nettside for fylkessamarbeidet

Markedshager Vestland

Markedshager Trøndelag

Markedshager Oslo og Viken

Markedshager Norge

Småskala grønnsaksproduksjon har lang tradisjon i Norge, men metoden kalt Markedshage (market gardening) har fått fotfeste her i landet de siste 2-3 årene.

For å lykkes med en markedshagebedrift er det viktig å tenke markedsarbeid og bygging av god agronomisk kompetanse fra første stund. Denne kunnskapen ønsker nettverket Markedshager Norge å gi til lokale produsenter av småskala grønnsaksproduksjon, ved hjelp fra lokalmatmiljøene i Norge og inspirasjon fra et markedshageprosjekt i Sverige.

Kort fortalt kjennetegnes en markedshage ved dette:

- Det dyrkes intensivt og arealeffektivt på 2-5 (10) dekar
- Det dyrkes en stor variasjon av grønnsaker (20-50 kulturer) med høy kvalitet og verdi (cash-

Fag- og nettverksorganisasjoner

[Norsk Landbruksrådgiving](#)

[Bondens Marked Norge](#)

[Kompetansenettverket for lokalmat](#)

[Andelslandbruk Norge](#)

[REKO - prosjektet](#)

[Innovasjon Norge](#)

Marknadshagar Vestland

En marknadshage er småskala grønnsaksproduksjon kor produkta vert omsett gjennom marknadskanalar for lokalmat. Bondens marknad samarbeider tett med Norsk landbruksrådgiving og Statsforvaltaren i Vestland om å stimulere til fleire marknadshagar i Vestland, gjennom kurs, webinar og markvandringar.

Arrangerane håpar at fleire forbrukarar kan få kjøpt grønnsakene sine lokalt, og forsyne folk og resaturantar i Norges nest største by og tettstader i Vestland, med lokalproduserte grønnsaker. Bergen kommune er i gang, med eit eige marknadshageprosjekt. Her er målet å doble arealet brukt til grønnsaker frå 4 til 8 dekar innan 2022. For Vestland er målet 15 nye marknadshagar i fylket innan 2022.

Deltakarar frå heile Vestland fylke

30 ivrige deltakarar starta hausten 2019 og 2020 på kurset «Etablering og drift av marknadshagar» i regi av Bondens marknad og NLR Økologisk og NLR Vest. Det var to to-dagarssamlingar med rådgjevar Hans Gaffke frå NLR, samt ein entreprenørskapsamling, kor Kompetansenettverket for lokalmat Vest-Norge og Sogn Jord- og hagebrukskule var aktive. På kvar samling var det erfaringsdeling frå lokale småskala grønnsaksprodusentar. Deltakarane fekk i

Nyheter

06.05.2021

Innferingskurs i markedshage - testproduksjon

Markedshager Vestland

Desse to kveldsforedrag skal ferbu deg til å starte opp eit testbed på eigen gard eller leigd areal på 100-300 kum i

Aktivitetar våren 2021:

Innføringskurs i markedshage _ testareal:

<https://www.markedshage.no/vestland/kurs-og-aktiviteter/2021/05/innforingskurs-i-markedshage---testproduksjon/>

Og mulighet for å bli med på markvandringar i juni:

<https://www.markedshage.no/vestland/kurs-og-aktiviteter/2021/06/markvandringar/>

Ta gjerne kontakt!

Frøydis Lindén, fmhofli@statsforvalteren.no, 90552194

Statsforvaltaren i Vestland, landbruksavdelinga

Statsforvaltaren i Vestland

11.05.2021

Vestlandsbondens grønnsakskurv

Bondens marked
////////// NORGE

Vestlandsbondens grønnsakskurv –

eit samarbeidsprosjekt
2019-2021

- Inspirasjon-og nettverkssamlingar
- Marknadshagekurs (NLR)
- Entreprenørskapsdagar (Kompetansenettverket)
- Jord-og grøftekurs (NLR)
- Markvandringar – grupperåd (NLR)

Marknadshagekurset 2019-2021

2019/20: Inspirasjonssamlingar (Skjei og Bergen): 32-45 stk. 32 Deltakarar på kurs (4 venteliste) – 19 fullførte, 10 fadder, 20 testareal, 10 solgte, 23 sel i 2025! Snitt 20 deltakarar på arr.

Inspirasjonssamling hausten 2020 (34-45 deltok). Kurs m søknad: 30 deltok **2020/21** (6 venteliste/avvist), 32 på krasjkurs i grønsaksdyrking, 30 søkte og deltok på kurs (inkl VGS Naturbruk). Tunnellwebinar.